

FØRSTE SANG

PROLOG

Liv i forvandling til nyt har jeg nu fået kald til at skildre.
Guder, støt mig deri – thi mit kald har I jo forvandlet!
Lad da min sang nå i havn fra verdens skabelsestider
indtil den dag der er vor, i et langt og uafbrudt epos.

5

~~KAOS~~

~~Før der var have og lande – og himmel der dækked det hele –
var der i verdens natur kun én og den samme materie,
nemlig det såkaldte kaos, en plump og uformelig masse,
intet uden et rod hvori der hulter til bulter
kun var splidagtige kim til ting der ikke hang sammen.~~

1. Apollo og Daphne

Ovids Metamorfofer 1. sang
vv. 452-567 (ss. 24-28)

PYTHONSLANGEN

Modvilligt var det, men dog måtte jorden nu barsle med Python,
dig, du vældige orm, der var alle de genskabte slægters
rædsel og skræk som du lå og bredte dig dér over bjerget.

440

Guden med bue og pil der aldrig før havde anvendt
dette sit våben på andet end rådyr og springende geder,
fyldte med tusinde pile – han tømte næsten sit kogger –
udyret og lod dets gift strømme ud af levrede vunder.

For at bevare et minde om dåden mod årenes glemsel
stifted han hellige lege med masser af festlige kampspil.
Pythiske kaldte han dem efter slangen, han strakte til jorden.
Hver en ung der i dem med fod eller hånd eller vognhjul
sejrede, modtog prisen, en egeløvskrans om sin pande.
Laurbær fandtes der ikke endnu, og Phoebus benytted
kranse af løv fra alle slags træer til at smykke sin hårpragt.

445

450

APOLLO OG DAPHNE

Phoebus forelsked sig først i Peneiusdatteren Daphne.
Ikke tilfældets luner, men Amors grusomme vrede
voldte ham dette. Thi stolt af sin nylige sejr over dragen
så Apollo Cupido i færd med at spænde sin bue:

455

“Hvad skal dog du, din uartige knægt, med alvorlige våben?”
– sagde han – “Dem skal man eje en skulder som min for at bære!
Jeg kan usvigeligt sikkert få ram på fjender og vilddyr.
Jeg har gjort Python, der strakte sin giftige vom over snese
af tønder land, helt svullen af tusinde pile og dræbt ham.
Hold du dig til med din fakkel at bringe jeg ved ikke hvilke
lidenskaber i kog! For med mig kan du slet ikke kappes.”

460

Sønnen af Venus svared: “Ja, alt kan du ramme med *dit* skud,
dig kan jeg ramme med *mit*! Og så dybt som dyrenes verden
står under guders, er *du* i hæder mindre end *jeg* er!”

465

ed Python,

get. 440

er,

r –

445

pil.

il jorden.

hjul

le. 450

ed

årpragt.

ne.

bragen

455

ge våben?”
nin for at bære!
ddyr.

over snese

bt ham. 460

kke hvilke

appes.”

ned dit skud,
renes verden
er!” 465

Det var hans ord; og han fløj gennem luften på baskende vinger, landed og stod på Parnasset i træernes skygge på toppen. Og han tar da fra sit kogger to smidige pile med modsat virkning: Den ene forjager, den anden fremkalder elskov. Denne er smedet af strålende guld og spidsen er hvæset, 470 hin er stump og for enden af skaftet er der en blyklump.

Blypilen skød han i hjertet på Daphne og rammed den anden tværs gennem Phoebus's liv så den satte sig dybt i hans rygrad. Straks er den ene forelsket, den anden vil ikke elskes.

Skovenes skjul og trofæer fra vildt der skydes på jagten, 475 er hendes lyst, og hun vælger at ligne den kyske Diana, og hendes flagrende hår holdes kun på plads af en sløjfe. Talrige bejlede til hendes gunst, men hun viste dem ryggen, tålte dem ikke og vandred omkring i ensomme skove ligeglad med erotik – i ægteskab eller ikke. 480

“Gør mig til svigerfar, datter!” – det bad hendes fader så ofte, “Gør mig til bedstefar, datter!” – det bad hendes fader så ofte. Pigen, der hadede tanken om bryllupsfakler som pesten, rødmede dybt om sin dejlige kind og slog sine arme sødt om hans hals og sagde, imens hun klynged sig til ham: 485 “Lad mig få lov, allerkæreste far, til altid at være uberørt jomfru! For det fik Diana lov til af *sin* far!” Hun får så lov. (Men, pige, din yndighed gør det umuligt at du forblir hvad du vil. For til det er du bare for dejlig!)

Phoebus forelsker sig, ser og begærer Daphne; begæret 490 styrer hans tanke, men dér blir han snydt af sit eget orakel. Ligesom halm efter høst står i flammer på marken, og gærder bryder i lue, når folk på vejen er kommet for tæt på med deres fakkel i brand eller kaster den fra sig ved daggry, sådan går guden i flammer, hans hjerte fortæres af ilden, 495 hidser sit frugtesløse begær med ønskende drømme.

Og når han ser hendes hår falde vilt ned over nakken,

tænker han "Hvis det blev plejet!" Han ser hendes glimtende øjne, ser hendes blussende læber – og kan ikke nøjes med synet. Fuld af beundring er han for både fingre og hænder, håndled og albu og arme og skuldre, der næsten er bare. Og hvad han ikke kan se, det tror han er bedre. –

500

Som vinden flygter hun bort og forlader ham trods hans bønlig kalden: "Nymfe, jeg beder dig, bliv! Du er ikke forfulgt af en fjende! Stands, Peneïde! Stands! Således flyr lammet for ulven, hinden for løven og duen på skælvende vinge for ørnen: Det er jo fjender! Men mig er det kærligheden, der driver!

505

Ak, jeg elendige! – Fald nu dog ikke! Din fod er for fin til rifter af brombær! Og jeg ikke den der vil volde dig smerte! Der er jo hårdt hvor du løber! Så hold dog et lavere tempo! Ikke så hurtigt! Så skal også jeg holde lavere tempo!

510

Spørg dog hvem der har fået dig kær! Jeg er ikke en bjergbo, ikke en hyrde, der her har hjerne af får eller geder. Din lille tosse, du ved ikke hvem du forsøger at undfly! Derfor flygter du! Jeg er jo den som de Delphiske lunde, Claros og Tenedos' ø og borgen i Pátara tjener. Jupiter selv er min far; hvad der hænder, er hændt og skal hænde, røbes for verden af mig. Det er mig, der står for musikken.

515

Sikkert rammer min pil, men én pil rammer dog bedre, den der har ramt mig i hjertet der før ikke kendte til elskov! Lægernes kunst er en gave fra mig, og jeg kaldes i verden 'Hjælper', og det er mig der har magt over urternes kræfter. Sørgeligt nok er der ikke den urt der hjælper for elskov. Lægekunst hjælper enhver, kun ikke den gud der har skabt den!"

520

Mere lå ham på tungen. Peneiusdatteren flygter bort i sin skælvende angst og forlader ham før han er færdig. Også nu er hun smuk, hendes ynder blottes af blæsten, modvinden får hendes klær til at smyg sig om hendes former,

525

de øjne,		og hendes hårløkker står som en fane tilbage i brisen.	
500		Smukkere blev hun af løbet. Og ynglingeguden kan ikke	530
		længere bære at bejle forgæves og drevet af elskov	
		skyder han frem og begynder en spurt i forfølgelsesløbet.	
inden		Som når den Galliske mynde på marken får øje på haren	
en:		og sætter efter i løb mens byttet løber for livet –	
ide!		hunden er stadig i hælen på haren og håber at ta den,	535
505		kaster sig fremad og strejfer med snuden den flygtendes poter,	
		haren tror selv den er fanget, men ud af gabet på hunden	
r!		springer den dog og slipper fra tanden der lige har rørt den:	
		Sådan fór pigen og guden af sted i frygt og forhåbning.	
il		Hjulpet af elskovs vinger er dog forfølgeren hurtigst,	540
rte!		nægter sit bytte rist eller ro og er lige i hælen	
ipo!	510	på hende, så at hans ånde kan nå hendes flagrende lokker.	
		Ungpigens kræfter forsager til sidst, og hun blegner fortvivlet,	
ergbo,		mat af sin flugt. Hun ser på Peneius's bølger og skriger:	
		“Fader, så hjælp mig! Om floder er guder, befri mig for disse	545
		alt for forførende ynder og lad dem forgå i forvandling!”	547
515		Bønner var ikke til ende, før arme og ben bliver tunge,	
skal hænde,		fin, tynd bark skyder op over brysternes yndige kurver,	
ken.		håret forvandles til blade og armene bliver til grene,	550
		foden der just var så rap skyder træge rødde i jorden,	
		ansigtet bliver til krone – og stråler stadig af skønhed.	
520		Phoebus er lige forelsket og favner med armene stammen,	
den		mærker der stadigvæk banker et hjerte derinde bag barken,	
æfter.		knuger, som om det var arme og ben, hendes grene og kysser	555
v.		træet på barken – men barken forsøger at undvige kysset.	
skabt den!”			
525		Da siger guden: “Min brud kan du da ikke blive. I stedet	
færdig.		skal du dog altid være mit træ. Som pryde vil jeg lægge	
n,		dig om mit hår og dig om mit kogger og dig om min lyre.	
as former,		Du skal bekranse den Romer som sejrrig fejres med jubel	560

og i triumf kører op imod Capitoliums højder.
Du skal også stå vagt og beskytte Augustus's bolig
foran hans hus og flankere hans egeløvskrans over døren.
Og som mit hoved bestandig er prydet af ynglingelokker,
sådan skal *du* også stedse stå grøn med skinnende blade.”

565

Det var hans ord, og med sine frisk fremvoksede grene
nikkede laurbærtræet og syntes at gi ham sit minde.

FLODERNES MØDE

Der er en slugt i Thessaliens land med skove på fjeldet,
Tempe er navnet, og gennem den strømmer fra foden af Pindus
floden Peneius med brus i hastigt rindende vande
som den lar falde så tungt at vandstøv flyver i vejret
ligesom skyer og regner på træernes toppe så også
fjernere nabolag runger af flodens bragende brusen.

570

Her er flodgudens bolig og slot og hellige haller.
Her sad han på sin trone i grotten i klippen og gjorde
ret og skel mellem vande og kilder og Nymferne i dem.

575

Først giver alle floder i landet møde i hallen,
uvisse om han har brug for trøst eller gratulationer.
Dér var Sperchíos, bekranset af popler, den stride Enípeus,
gamle Erídanus selv og den blide Amphrýsos og Aeas,
dernæst alle de andre der, hvor de end måtte flyde,
lar deres bølge så træt af sin færd finde hvile i havet.

580

Ínachus mangler. Han sidder derhjemme i grotten og græder
så at hans flod løber over sin bred, den stakkel. Han sørger
over sin datter, der savnes. Han ved ikke mer om hun lever
eller er borte og død, men siden hun ikke kan findes,
tror han hun ingensteds er i verden, og frygter det værste.

585

JUPITER OG IO

Hende så Jupiter gå ved sin faders flod, og han udbrød:
“Fige dog! Du har fortjent en Jupiter og skal så siden

2. Narcissus og Ekko

Ovids Metamorfofer 3. sang
vv. 341-510 (ss. 79-84)

upåklageligt alle der søgte ham med deres spørgsmål.

340

NARCISSUS

Først til at prøve hans ords troværdighed blev Liriópe,
Nymfen, Cephísus engang tog fangen i sine bugter,
sluttede i sine vande og tog med voldelig elskov.

315

Siden hen fødte den skønne af skødet en fuldbåren pode
som fra han lå i sin vugge enhver fandt allersomkærest.
Navnet han får er Narcissus. Hun går til Tiresias, spørger
om hans liv bliver langt og når til oldingealder.

345

“Hvis han ej kender sig selv!” er svaret fra skæbnens fortolker.
Længe syntes det intet at sige. Men at det var rigtigt,
viste hans sælsomme død og hans uhørte form for forrykthed.

350

Tre gange fem plus et var Cephisussønnen nu blevet
og kunne altså både betragtes som dreng og som yngling.
Mangen en ung mand, mangen en pige forelsked sig i ham.
Bøjelig blid så han ud, men hjertet var hårdt og hovmodigt:
Ingen ung mand og ingen ung pige fik lov til at få ham.

355

EKKO OG NARCISSUS

Han sætter net for den springende hjort, og en Nymfe med stemme
ser ham, en Nymfe der ikke kan tie til andre, men ikke
selv tage ordet til nogen, den genlydssendende Ekko.

330

Endnu var hun en pige og ikke blot lyd. Men hun havde
ganske den samme snaksomme skik som hun stadigvæk ejer:
at hun af alt hvad hun hører, må efterplapre det sidste.

360

Dette var Junos skyld. Thi når hun kunne ha grebet
Nymfer i hendes Jupiters favn i bjergenes skove,
sinkede Ekko gudinden med snak så Nymferne kunne
nå at forsvinde forinden. Det mærked hun snart, og hun sagde:

365

“Megen brug skal du ikke mer få af den tunge du narrer

mig sådan med, og kort blir alt hvad du siger herefter!"
Hun sætter handling bag, og i slutningen af hvad hun siger,
blander Ekko sig kun ved at gentage hendes 'herefter'.

Som hun nu så Narcissus gå om derude i skoven, 370
brød hun i kærligheds lue og fulgte ham lige så stille.
Hedere blev hun jo tættere på hun kom til sin flamme,
ganske som fængeligt svovl der sidder på enden af faklen,
bryder i brand så såre man holder det nær til en flamme.

Hvor hun dog ønskede hun kunne ha talt til drengen og bruge 375
alle de ømmeste ord! Men som hun er indrettet, *kan* hun
ikke begynde. Men hvad hun kan, det er hun parat til:
Vente på noget at sende sit ord tilbage som svar på.

Han var engang kommet væk fra skaren af trofaste fæller
og havde råbt: "Nogen her?", og "Her!" var svaret fra Ekko. 380
Undrende ser han sig søgende om og råber med høj røst:
"Kom så!", og Ekko ber ham om det som han ber om. Han spejder
atter ihærdigt omkring sig: Der viser sig ingen. Han råber:
"Undgår du mig?" – og svaret består i det selv samme spørgsmål.

Han bliver ved, og forvirret af svarene prøver han atter: 385
"Kom og begiv dig nu hen til mig!" Og så gerne som aldrig
svarer hun: "Giv dig nu hen til mig!", og fuld af fortrøstning
til sine ord går hun ud af tykningen og vil forsøge
at lægge armene rundt om hans nakke og ta ham i favnen.

Drengen flygter og råber imens: "Få så taget de arme 390
væk og bliv mig fra livet! For hellere lider jeg døden
end jeg er din!" "Jeg er din!" – det var svaret, han hørte fra Ekko.

Afvist gemmer hun sig i skoven og skjuler sit ansigt
bag dens løvrige grene og lever i ensomme grotter.
Elskoven sidder i hjertet og gror ved at blive foragtet, 395
og den elendiges krop bliver mager af søvnløse kvaler,
runken og indfalden blir hun og udtørres helt og aldeles,

indtil der ikke er andet tilbage end stemme og knogler.

Stemmen forblir hvad den er, men knoglerne bliver til klippe.
Siden hen ses hun aldrig, men skjuler sig i sine bjerge,
høres dog af enhver: Kun lyd er der liv i i Ekko.

NARCISSUS

Sådan blev hun og en hoben af Nymfer fra bjerge og bække
afvist og narret, og endnu før dét en hoben af mandfolk.
Af de forsmåede var der da én der med blikket mod himlen
udbrød: "Lad ham da elske som mig og lige så håbløst!"
Til den retfærdige bøn havde Nemesis givet sit minde.

Dyndfri lå der en kilde med vande så klare som sølvspejl,
aldrig berørt af hyrder og aldrig af geder fra bjerget
eller af andet kvæg og aldrig forstyrret af fugle
eller af vilddyr eller af knækkede grene fra skoven.
Om den voksede græsset så friskt og så frodigt af væden,
og imod solens brand beskyttede træernes skygge.

Træt efter jagten og mødig af heden havde Narcissus
lagt sig her, lokket hid af stedets skønhed og kilden.
Ivrigt stiller han tørsten. Men derunder vågner en ny tørst.

Medens han drikker, fortrylles han af hvad han øjner i vandet,
elsker og håber og tror at hvad der er vand, er en anden,
undrer sig over sig selv og stivner, med blikket fikseret
ganske som om han med ét var en støtte af marmor fra Paros.

Oppe fra grønsværen ser han dernede en tvillingestjerne –
det er hans øjne – et hår så skønt som Apollos og Bacchus',
bløde kinder, en elfenbenshals og dejlige læber,
og i den lysende, snehvide hud en rødmende skærhed.

Og han beundrer hvad andre beundred, og ubevidst elsker
han nu sig selv og giver sig selv komplimenter og får dem,
bejler og bejles til og sætter i flamme og brænder.

Ofte forsøgte han på at kysse det skuffende vandspejl.
Ofte forsøgte han, også omsonst, at få sine arme
ned om den nakke han ser, og gribe sig selv i sit billed! 429
Hvad han ser, fatter han ikke, men det han ser, tænder hans hjerte,
øjenbedraget dårer og ægger hans øje des mere.

Du er naiv når du tror du kan fange det flygtige billed!
Intetsteds er det! Vend dig! – og væk er det som du elsker.
Det er en skygge af lys der kastes tilbage af spejlet, 434
ingenting selv! Det er kommet med dig, og det blir der hvis *du* blir;
og det blir borte med dig hvis du kunne holde dig borte!

Ingen tanke på føde og ingen tanke på hvile
driver ham bort. Han ligger strakt ud i græsset på bredden
og har kun øje for denne bedragerisk dragende skønhed
og er fortabt i sit blikks trylleri. Han rejser sig halvt op, 440
rækker så armene ud mod skoven omkring sig og siger:

“Har du, o skov, været vidne til sådan ulykkelig elskov?
Mangt et elskende par har du skjult i din skærmende skygge!
Kan du i alle de tider og år, du har vokset, erindre
nogen der sygnede hen som jeg af kærligheds kvaler? 445
Se hvad jeg elsker, det kan jeg; men hvad jeg kan se og må elske,
kan jeg dog ikke finde. Så grusomt narres min elskov.

Og for at øge min kval er det hverken vældige have,
ørkener, bjerg eller mur om befæstede byer der skiller –
blot en anelse vand! Han ønsker jeg tar ham i favnen. 450
Thi når jeg rækker et kys ned mod de lysende vande,
stræber han opad i vandet med læberne mod mig til gengæld.
Det er så lidet der skiller os to at jeg *må* kunne nå dig!

Hvem du end er, så kom op! Hvorfor skuffer du mig og forsvinder,
dejlige dreng? Det er hverken mit ydre eller min alder, 455
véd jeg, der jager dig bort – selv Nymfer forelsker sig i mig! –
og af dit blik og dit smil kan jeg se jeg har nogen forhåbning.

Rækker jeg armene mod dig, gør du det samme med dine.
 Smiler jeg, får jeg et smil. I dit øje ser jeg en tåre
 når der er tåre i mit. Og nikker jeg, nikker du også.
 Og, kan jeg se på din dejlige mund, du forsøger at sende
 ord tilbage. Men ak, de når ikke frem til mit øre!

Han – er mig selv! Jeg ved det, mit billede narrer mig ikke!
 Jeg er min egen flamme og den der fortæres af flammen!
 Hvad er min rolle? At be eller lade mig be? Og om hvad da?
 Hvad jeg begærer, det har jeg! Men just den rigdom er armod!
 Kunne jeg bare forlade mit legeme, skille mig fra det!
 Gid min elskede *ikke* var hos mig – et grueligt ønske!

Smerten fortærer min styrke og sundhed, og livet forsvinder
 hurtigt, og snart skal jeg visne i selve ungdommens forår.
 Døden er ikke en pine – med den forsvinder min plage.
 Kunne blot den som jeg elsker, bestandig glædes ved livet!
 Én død skal vore to forenede hjerter nu lide!"

Og i sit afsind ser han på ny på synet i vandet.
 Men da hans tårer bryder dets spejl, forstyrrer dets krusning
 billedets klarhed. Han ser det forsvinde og råber fortvivlet:

"Flygt ikke! Bliv og forlad dog ikke så grusomt din elsker!
 Lad mig få lov til at se hvad jeg ikke har lov til at røre,
 og til at ildne mit arme begær!" I sorgen og smerten
 flænger han tøjet itu fra linningen oppe ved halsen,
 blotter sit bryst og slår sig med hænder så hvide som marmor.

Og da begynder hans bryst at rødme som blussende roser,
 ganske som æblet begynder at rødme på kinden i solen,
 eller som druen i klasen, når modningen lige begynder,
 ejer et skær i flere nuancer af fineste purpur.

Da han så dette i vandet som atter var roligt og spejlblankt,
 var det forbi. Som det gullige voks bliver blødt under sagte
 ild, eller morgenens rim forsvinder i varmen fra solen,

således svinder han hen i sin elskovs brændende smerte,
hentæres lidt efter lidt af den brand han har i sit hjerte. 490

Snart er hans snehvide teint og dens rosenbladsrødme forsvundet,
borte hans sundhed og kraft og alt hvad der gjorde ham dejlig,
hele den yndige krop som vakte Ekko til elskov.

Dog, da hun så ham, fornam hun til trods for sin krænkede harme
smerte derved, og så tit den elendige råbte: "Jeg stakkel!", 495
lod hun det lyde igen og runge i bjergene: "Stakkel!"
Når han med hænderne slog sig for brystet i kvide, så gengav
Ekko også den lyd så dumpt som den lyder ved graven.

Og som han så ned i spejlet, var dette det sidste han sagde:
"Ak, min ulykkeligt elskede dreng!" Og skovene gentog 500
ordene, og hans "Farvel!" besvaredes også af Ekko.

Mat sank hans hoved da ned i det grønne græs, og hans øjne
lukkedes, medens de så beundrende på deres ejer.
Selv i de dødes land hvortil han kom som en skygge,
spejlede han sig i Styx.

Hans kusiner, Najaderne, sørged 505
over hans død og bragte ham ofre af deres hårpragt;
også Dryaderne græd, og Ekko besvarede gråden.

Bålet var rede, man kom med både fakler og bære:
Liget var borte. Man finder i stedet en blomst der med hvide
kronblade kranser den gullige kalk der er i dens midte. 510

~~PENTHEUS~~

~~Nyheden gjorde med rette Tiresias kendt over hele
Grækenland, og overalt var hans ry som seer bekræftet.
Echioniden alene er fuld af foragt for hans sandsagn:
i sin ugudelighed gør Pentheus nar ad hans varsler,
morer sig over den blinde og spotter hans mistede synskraft. 515~~

3. Proserpinas rov

Ovids Metamorfofer 5. sang

vv. 362-445 + 462-571

(ss. 133-136+137-140)

bort til Paeonernes iskolde land. Lad Nymferne dømme!

At skulle kappes med dem var slemt, men at nægte det værre.
Altså blir Nymfer bestilt, og de sværger ved floder at dømme
ærligt og tager så plads på naturlige bænke i klippen.

315

TYPHOEUS

Uden videre starter så hun der havde ført ordet,
på at besynge Giganternes kraft i krigen mod himlen,
klandre gudernes mod og nedsætte deres bedrifter.
For da Typhoeus blev født af jorden, da skulle Olympens
mægtige gudomme alle som en i skræk være flygtet
indtil de trætte kom frem til Ægypterens marker og Nilen,
der hvor den deler sin strøm og munder syvfoldigt i havet.

320

Dér blev de også forfulgt, fortalte hun så, af Typhoeus
så at de måtte forklæ sig i falske formummede former:
'Jupiter blev til en tyr; det er derfor, han stadig som Ammon
fremstilles prydet med buede horn på sin pande. Apollo
fór i en ravn, og Semeles søn i en ged, og Diana
hyttede sig i en kat, og Saturnia fór i en kvie,
Venus gemte sig bort i en fisk, og Mercur i en ibis.'
Dette var digtet hun sang med sin røst til citarens toner.

325

330

Så er det os – men måske har du travlt og slet ikke stunder
til at stå her og høre på hvad der blev sunget?" Minerva
svarer: "Jo, endelig! Lad mig dog få det fra ende til anden!"
og tager plads på en bæk under træernes kølende skygge.

335

Musen berettede så: "Vi lod én af os synge for alle.
Og Calliópe træder da op, med efeu i håret,
stemmer med tommelens negl sin lyres klagende strenge
og slår den an og synger således til dens akkorder:

340

PROSERPINAS ROV

'Ceres var det der først lod jorden kløve af ploven,
først lod kornet, den milde ernæring, bringe til verden,

erre.
ime

315

først gav love på jorden – det skylder vi alt sammen Ceres.
Hende synger jeg om, om blot jeg formåede at forme
værdige kvad til gudinden! Til kvad er gudinden jo værdig.

345

Under Trinacria ligger den fæle Typhoeus begravet,
øens enorme massiver af bjerge betynger Giganten
som var formastelig nok til at storme gudernes bolig.

320

spring over

Han stritter heftigt imod og slås for at komme på højkant,
men på hans højre hviler Pelórus oppe ved strædet,
og på hans venstre ligger Pachýnus, og Lilybaeum
knuger hans fod og Ætna hans hoved. Han ligger på ryggen,
fnysende flammer og aske fra munden op gennem bjerget.

350

325

non

Ofte kæmper han for at få væltet masserne af sig,
klipper og fjelde og land med marker og huse og byer.
Det bringer jorden i skælv så selve de tystes behersker
frygter den revner til grunden og åbnes i gyselig gaben
sådan at lyset fra dagen får skyggernes flok til at blegne.

355

330

Bange for det var han da i sin vogn med de kulsorte heste
forspændt selv kørt op fra sit mulm for at tage en runde
og for en sikkerheds skyld kontrollere Siciliens grundvold.

360

er

start her-->

335

Alt så han efter, men alt var på plads og i orden, og lettet
tog han en tur i sin vogn. Erycina der sad på sin klippe
med sin bevingede søn i favnen, så ham og sagde:
'Du er, min dreng, mit våben, min arm og hele min styrke.
Grib nu den bue og pil som ingen mægter at modstå,
spænd den og lad et skud gå ind i hjertet på guden
som fik den nederste lod af guders trefoldige rige.

365

340

Himlens guder og Jupiter selv og vandenenes magter
sejrer du over og ham som behersker vandenenes magter.
Hvorfor skal Hades gå fri? Du må hævde din mors og din egen
magt også der! Det gælder dog tredjedelen af verden!

370

Faktisk smiler man ad os i himlen fordi vi har ladet
sådan stå til, og min og Cupidos magt er i nedgang.
Ser du da ikke at Pallas og jagtens gudinde, Diana,
vender mig ryggen? Og dersom vi ikke gør noget, blir også
Ceres's pige en jomfru. Hun har de samme idéer!
Hvis vor forenede magt er noget som du sætter pris på,
lad hende ægte sin onkel!

375

Det var hendes ord, og Cupido
åbner sit kogger og lader sin mor af de tusinde pile
vælge en enkelt; men *den* var så også spidsest af alle,
bedst til at træffe og lydigst mod strengen. Han spændte sin bues
smidige horn over knæet, tog sigte og skød så han planted
pilen med modhagen på direkte i hjertet på Pluto.

380

Uden for Henna er der en sø hvis vande er dybe;
navnet er Pergus. End ikke Caýstrus' glidende strømme
hører så mangel en sang af dejlige svaner som Pergus.
Skoven slutter en krans helt rundt om dens bølger, og løvet
værner som en markise mod Phoebus' brændende stråler;
der er der køligt og svalt og på jorden en vrimmel af blomster –
forsommer året igennem.

385

Dér leger Prosérpina muntert,
plukker buketter af alpeviolier og snehvide liljer;
pigelig ivrig fylder hun både sin kurv og sin bluse,
kappes med sine veninder om hvem der kan plukke de fleste.

391

Og i et nu blev hun set og begæret af Pluto og voldført.
Så utålmodig var han som elsker. Hun kalder fortvivlet
både på mor og veninder, men tiest på mor. Hendes bluse
havde han fået fra øverst til nederst så alle de søde
blomster hun netop så fint havde plukket, lå spredte på jorden.
Og så uskyldig hun var i sin barnlige alder, så græd hun
lige så fuldt over bluse og blomster som over det andet.

395

400

Voldsmanden starter sin vogn ved at brøle hestenes navne

så at de stormer af sted; over manken og ryggene på dem
pisker han tømmerne, sorte af gravrust, driver sit firspand
over Palicernes bundløse sø og bassiner med svovlstank
kogende op fra revner i jorden, til staden som bygtes
af Bacchiadernes æt fra Korinth imellem de tvende
have og ejer to havne, såvel en stor som en lille.

375

405

CYANE

Midt mellem Cýane og Arethúsas Pisæiske kilde
er der en bugt der med sine pynter slutter om havet.
Der havde Cyane hjemme, en Nymfe med navn som sin kilde,
og hun var én af det hele Siciliens fejreste Nymfer.

380

410

Hun steg op af sin kilde til livet; hun kendte gudindens
pige og råbte: 'Her stopper din færd! Du kan ikke gøre
Ceres til svigermor mod hendes vilje! Du skulle ha bejlet,
ikke brugt vold! Og om jeg må ligne det små med det store,
så blev Anápus forelsket i mig, men jeg gav ham mit jaord,
før vi blev gift, jeg blev ikke, som hun nu, skræmt til at ta ham.'

385

415

Hun spredte armene ud så hun stod og spærrede vejen.
Tartarus' drot kunne ikke betvinge sin harme, men ildned
gangerne grumt og svang sit scepter højt over hovedet
for at begrave det dybt i bunden af søen. Ved slaget
åbnede jorden en vej helt ned til Tartarus' huler
og lod hans heste og vogn passere ned gennem kratret.

391

420

Cyane græder ved jomfruens rov og over at være
således krænket; og ordløst vokser i hendes hjerte
grænseløs kummer og kval. Hun hentæres af sine tårer
indtil hun opløses helt i de vande hvis Nymfe hun lige
før havde været. Man kunne ha set hendes kød blive oplødt,
knoglerne bøje som brusk og neglene tabe i hårdhed.

395

425

Hvad der er finest er først til at smelte: De himmelblå lokker,
hændernes fingre og føddernes tær og ankler og smalben;
spinkle og sarte som lemmerne var, er de hurtigt forsvundet;

400

430

snart er skuldrene borte og snart både ryggen og hoften,
og hendes barm flyder bort og forvandles til strømmende vande; 435
sluttelig går hendes årer itu, og vandet fortrænger
blodet deri – og så er der intet håndgribeligt mere.

GEKKO

Angstfuld søger imens Proserpinas moder i alle
lande, på samtlige have i verden efter sin datter.
Hverken Aurora der steg med dugvåde lokker af havet, 440
så hende hvile, og ej heller Vesper. Hun tændte ved Ætna
fyrretræsfakler, tog en i hver hånd og fortsatte rastløst
gennem det rimkolde mørke at finde et spor af sin datter.

Og når det gryed ad dag og stjernerne svandt og blev matte,
ledte hun atter fra aftenens land til morgenens strande. 445

Tørstig blev hun af vejen, men fandt ingen kilde at væde
læberne i; da så hun en liden hytte med stråtag;
døren var lav, men hun bankede på. Så kom der en gammel
kone og hilste gudinden, der bad om lidt vand; og hun bringer 450
hende en kvægende drik med honning og ristede malkorn.

spring
over

Medens hun drikker den, er der en dreng, en fræk og uartig
lømmel, der stiller sig op og ler og sir at hun bæller.
Harmfuld kaster hun resten af drikken i synet på knægten,
og der var både væde deri og ristede malkorn.

Så får han skjolder om snuden, hans hænder bliver til fødder, 455
kroppen forvandles med ét, og han får desuden en hale.
Liden blir han og ude af stand til at skade. Hans hele
skikkelse skrumper og er snart ikke så lang som et firbens.

Konen græder chokeret og prøver at røre ved dyret;
det smutter væk i et hul. Dets hud er grynet og plettet, 460
navnet er gekko, et ekko af gækken den drev med gudinden.

fortsæt -->

CERES OG ARETHUSA

e vande; 435

Bare at nævne de lande og vande hun så på sin søgen, ville ta grumme lang tid. Der var ikke fler, og hun prøver atter Sicaniens land. Og medens hun finkæmmer øen, kommer hun også til Cyane som – var hun ikke forvandlet – havde fortalt hende alt. Men hverken mund eller tunge ejer hun mer og kan intet fortælle, hvor gerne hun ville. 465

440

1a

Dog kan hun give et tydeligt tegn: Proserpinas bælte som hendes mor kunne kende igen, var faldet i kilden da hun blev bortført. Dét lader Cyane flyde på bølgen. 470

er.

1atte,

445

Ganske som om hun først nu erkender sit tab af sin datter, river den store gudinde sig i sine uredte lokker, slår sig i smerte og sorg med hænderne på sine bryster.

le

1mel
bringer

orn. 450

artig

Men hvor hun er, ved hun ikke endnu. Hun vredes på alle lande og siger de ikke fortjener det korn som hun gav dem, mindst af dem alle Trinacria hvor hun har fundet beviset på hendes skæbne. Hun knuser med grum hånd ploven der furer markernes jord, og med lige så grum lar hun okser og plovmand styrte og dø, og hvad den har fået, forbyder hun furen at gi tilbage igen og fordærver bøndernes udsæd. 475 480

ten,

1ødder, 455

ens.

Før var Siciliens grøde berømt, men er nu kun en saga. Hvad der er sået og spiret, dør bort på roden som spire, snart under brændende sol og snart under heftige regnskyl. Stjerner og storm gør fortræd, og sværme af grådige fugle æder hvad der blir sået, og klinte og tidsler fortrænger hveden fra marken sammen med uudryddeligt kvikgræs. 485

460

nden.

Op af sit Eliske væld stak Alpheiaden sit hoved, strøg sine dryppende lokker fra panden med hånden og sagde:

‘Moder til kornet og pigen du ikke kan finde på jorden – stands nu din trælsomme søgen, og stands din harme mod landet. 489

Det er forblevet dig tro og fortjener ikke din vrede;
nødtvungent åbned det vejen for den der har røvet din datter.

Dog er det ikke mit fædrene land jeg beder dig skåne.
Her er jeg gæst. Jeg stammer fra Elis og kommer fra Pisa.
Fremmed er jeg i landet, men elsker det mere end noget
andet i verden. Jeg er Arethusa, og her er min bolig,
her har jeg hjemme. Forbarm dig over det hjem jeg har fundet!

495

Hvorfor jeg flytted og flød herhid så langt under havet,
helt til Ortygia, kommer der nok en tid til at sige,
når du ej længer har sorger i sinde og vrede i blikket.

500

Langt under jorden har jeg mit løb, i dybe kaverner,
og det er ikke før her at jeg atter kan løfte mit hoved,
skue de stjerner jeg næsten har glemt. Og som jeg nu løb der,
langt under jorden, dybt i de Stygiske sale, da så jeg
selv din elskede datter Proserpina med mine øjne.

505

Sorrigfuld var hun, med chokket fremdeles malet i blikket,
men hun var dronning dernede, fyrstinde i skyggernes rige,
æret og agtet som hustru til Underverdenens konge.'

Ved hendes ord bliver moderen stiv som en støtte af marmor.
Længe stod hun som ramt af et lyn. Men harmen hun følte,
vandt over sorgen hun led, og i vognen fór hun fra jorden
op til Olympen og trådte, med rugende blik og med håret
udslået, frem for Jupiter selv og klagede bittert:

510

CERES OG JUPITER

'Det er mit eget og *dit* blod, Jupiter, som jeg nu ber for!
Hvis du er ligeglad med at *jeg* er Proserpinas moder,
må dog din *datter* bevæge dit hjerte! Hun skal dog vel ikke
agtes ringere af dig fordi det er *mig* hun er født af.

515

Se! Jeg har fundet den datter, jeg søgte så længe, hvis ellers
du kalder *det* for at finde, at kende sit tab og at vide

hvor hvad man misted er henne! Hans ran skal jeg søge at bære 520
dersom hun kommer tilbage til lyset. Og er hun så ikke
min datter mer, er hun *din* – og for god til at ægte en røver!’

Jupiter svarer: ‘Hun er da vor fælles glæde og byrde – 495
vist er hun det! Men kalder vi tingene ved deres rette
navn, er der ikke her tale om nogen forbryderisk handling, 525
men om forelskelse! Ikke? Den svigersøn er vi dog tjent med!’

Giv dog, gudinde, dit ja! Ser vi væk fra det øvrige, er det
noget at være Jupiters bror! Men det øvrige er der!
Kun ved sin lod er han ikke min lige! – Men er du så opsat 500
på de skal skilles, så *kan* da Proserpina vende tilbage, 530
dog på betingelse af at hun ingen føde har fået
der hvor hun er. Thi sådan har Parcernes vilje bestemt det.’

ASCALAPHUS

Det var hans ord. Og Ceres *vil* ha sin datter tilbage. 505
Dog, det er skæbnen imod: Proserpina *har* taget næring
til sig; uskyldig gik hun i haven til slottet og plukked 535
bare en enkelt granat fra grenen på busken og brød den
grågule skal og tog syv af dens korn ind bag sine læber.

Ingen af alle i verden undtagen Ascálahus så det.
Han var, siges det, søn af en af de mere bekendte
Nymfer i Dødsriget, Orphne, og havde til far hendes kære 540
Ácheron; knægten var født i skyggen af sortnende skove.
Han havde set det og sladred og hindred Proserpinas hjemkomst.

Erebus’ dronning drog sukke og gjorde det emsige vidne
til en afskyelig fugl, og med stænk fra Phlégethons vande
blev han forvandlet til næb og til fjer og til stirrende øjne. 545

Sådan berøvet sig selv blir han klædt i brunlige vinger,
hovedet vokser, hans negle blir krummede klør på hans fødder.
Dovent og dorskt bevæger han vingen der gror på hans hænder.
Han er en væmmelig fugl, et varsel om kommende dødsfald,

uglen der tuder så hult og bebuder ulykkestunder.

550

SIRENERNE

Han fik løn som forskyldt for ikke at vare sin tunge,
kunne man mene. Men hvordan fik I, Achelóus's døtre,
vinger og fødder som fugle, men stadigvæk ungpigeansigt?
Er det mon ikke fordi I, Sirener, der synger så dygtigt,
fulgtes med pigen dengang da Proserpina plukkede blomster?

555

Hende ledte I efter forgæves i samtlige lande,
og for at lade selv havet bevidne jeres bekymring,
ønsked I at blive båret på vinger hen over bølgene.

Guderne føjede jer i jeres bøn, og I så med forundring
at jeres kroppe med ét blev gyldne af pludselig fjerdragt.
Men for at sangen hvormed I fortryller menneskers øren,
og et så sjældent talent ikke skulle gå tabt, har I stadig
ungpigetræk og besidder fremdeles menneskestemme.

560

JUPITERS DOM

Jupiter lader sin bror og sin bitterligt sørgende søster
mødes på midten og giver dem hver det halve af året.
Nu er gudinden der æres såvel i lyset som mørket,
sommerhalvåret hos mor og vinterhalvåret i Hades.

565

Og med det samme forandrer gudinden stemning og åsyn:
hun som netop var traurig at se på selv for en Pluto,
stråler af glæde, som solen der skjultes af regntunge skyer,
pludselig bryder igennem og fylder dagen med lysvæld.

570

ARETHUSA OG ALPHEUS

Ceres, den hulde gudinde, er atter fornøjet og spørger
nu Arethusa hvorfor hun er flygtet og nu er en kilde.

Bølgerne tav, og Nymfen stak hovedet op af sin dybe
kilde og vred med hånden sit søgrønne hår og fortalte
om hvor forelsket Alphéus engang havde været i hende:

575

4. Orpheus og Eurydice

Ovids Metamorfofer 10. sang
vv. 1-85 (ss. 261-264)

r! 775

r

de.

egge! 780

n.

.

1.

785

TIENDE SANG

ORPHEUS I UNDERVERDENEN

du 790

I templet,

ift:

3E.

795

Derfra begir Hymenæus sig, klædt i krokusens farve,
bort gennem rummet og stiler imod Ciconernes kyster
hvortil Orpheus' stemme – omsonst! – har bedt ham at komme.

Ganske vist kom han, men ikke med brylluppets festlige sange,
ikke med gæsternes smil og ikke med lykkeligt varsel. 5
Også den fakkelland holdt, var en ynkeligt spruttende fuser,
bare med røg, og at svinge den fik den ikke i flammer.

Værre gik det end varslet. Thi medens den nygifte pige
vanker i engene fulgt af en flok af engens Najader,

styrter hun pludselig død om, bidt af en slange i anklen.

10

Og da han dybt nok havde begravet hende oppe på jorden, ville han ikke forsømme at prøve sin kunst i de dødes rige og dristed sig ned til Styx gennem Taenarumgrotten. Tværs gennem luftige ånder af folk der var stedte i graven, søger han frem til Perséphones slot og det umilde riges drot over skygger og synger således til strengenes sitren:

15

“Guddomme over den verden der strækker sig dybt under jorden som vi er hjemfaldne til, hver eneste dødelig skabning! Om jeg må være så fri og har lov til uden besmykket tale at sige hvad der er sandt: Jeg kommer her ikke for at besøge Tartarus’ mulm eller lænke den fæle, slangebeseatte Gorgoniske hund med et trillingehalsbånd.

20

Det er min hustru jeg søger. En hugorm huggede hende i hendes hæl med sin gift så hun døde midt i sin ungdom. At komme over mit tab har jeg ønsket og visselig prøvet. Dog var gud Amor for stærk. Han er velkendt oppe på jorden, muligvis her også, ja, sandsynligvis også hernede. Hvis ikke oldtidens sagn har løjet om rov af en pige, skylder I *ham* jeres pagt.

25

Ved angsten der hersker hernede, ved dette vældige svælg og det tystes vidtstrakte rige ber jeg jer ændre den lod der så brat har ramt Eurydice. Hjemfalde skal vi jo alle til jer, og efter et kort liv iler vi hid og må før eller siden samles hernede. Hertil stunder vi alle – her er vores blivende bolig. Ingen hersker så længe som I over menneskeslægten.

30

35

Og når min hustru har levet et liv af almindelig længde, bliver hun jeres. Jeg ber om et lån og ikke en gave. Nægter skæbnen mig det for min hustru, vil jeg også blive her – og så har I endnu en død at fornøje jer over.”

10 Således sang han og slog de klingende strenge til sangen. 40
 Skyggerne rørtes til tårer. Og Tantalus glemte at snappe
 1, efter den flygtige bølge, Ixion at snurre på hjulet,
 gribbene glemte at hakke i Tityos, Danaus' døtre
 lod deres kar være kar, og Sisyphus sad på sin klippe.
 1, Ja, det berettes at selv Eumeniderne rørtes af sangen 45
 og måtte knuse en tåre.
 15

Og hverken dødsrigets dronning
 eller gemalen kan nænne at afvise bønner og kalder
 da Eurydice frem. Hun stod blandt de nyligen døde.
 Varsomt trådte hun frem på sin fod der er såret af hugget.

20 Orpheus tager imod både hende og døds gudens vilkår: 50
 ikke at se sig tilbage på hende så længe de endnu
 vanker i dødsrigets dale; thi ellers forspilder han gaven.

Og ad den stejle sti går de op gennem stilhedens stumhed.
 25 Svimlende er den og mørk af kulsort bølge dunster.
 Og de var fremme omtrent ved jordoverfladen da Orpheus, 55
 angst for at hun skulle dåne, dog lige ville se efter.
 Kærligt så han tilbage – og hun sank atter i dybet
 med sine arme strakt frem for at favne og selv blive favnet.
 Men hvad hun griber, er intet undtagen vigende vinde.

30 Atter må hun da dø, men sin mand bebrejder hun intet – 60
 hvordan bebrejdede ham det at han elskede hende så heftigt?
 og med det sidste "Farvel!" som knap nåed frem til hans øren,
 styrted hun atter derned hvor hun én gang før havde været.

35 Hendes fornyede død lod Orpheus stivne i rædsel,
 ligesom den der fik øje på trehovedhunden med halsbånd 65
 rundt om den midterste – ham hvis forskrækkelse ikke forlod ham
 før han forlod sig selv og der voksede sten om hans hjerte;
 ve eller som Ólenus, ham der påtog sig skylden og valgte
 at blive regnet for skurk, og Lethaea, den stakkel hvis skønhed
 ingenting hjalp – engang to hjerter så nært knyttet sammen, 70

nu blot støtter af sten på Idas regnvåde skrænter.

Trods hans bøn om at blive sat over igen havde Charon nægtet ham plads på sin færge. Dog blev han på bredden en uge, knuget af sorg og uden at agte på Ceres's gaver; smerte og kummer i hjertet og tårer var hele hans næring. 75
Erebus' guddomme klager han over er onde, og atter går han til Rhodopes land og det stormompiskede Haemus.

Tre år var der nu gået, og Solens runde var sluttet inde i Fiskenes hus, og Orpheus havde forsmået kvindelig elskov, enten fordi det var gået så ilde, 80
eller fordi han var tro. Men flokke af kvinder var vilde efter at få ham, og flokke af kvinder blev krænket af afslag.

Ham var det også der lærte de Thrakiske stammer at rette kærligheds lyst mod drenge og fryde sig over den korte vår før ungdommens sommer og plukke dens tidligste blomster. 85

~~ORPHEUS OG TRÆERNE~~

~~Dér var en bakke, og øverst på bakken lå der en udstrakt slette hvis jævne flade var dækket af kløver og grønsvær. Skygge var ikke at få. Men da skjalden der stammede fra himlen, satte sig dér og slog an på sin citars klingende strenge, indfandt skyggen sig helt af sig selv.~~

~~Chaoniens stilkeg 90
og Heliadernes lund og kastanjen med vajende blade kom der, og linden, den fine, og bøgen og lauren, den kyske, bøjelig hassel og ask, der er god til skafter af lanser, retstammet gran og den agernbetyngede, knudrede steneg, træet man hygger sig under, platanen, og flammende rød løn, 95
pilen fra æernes bred og den purpurblostmende lotus, stedsegrøn buksbom og tamarisk, graciøs i sit løvhang, myrten med to farver bær og, med blåsorte frugtstande, kvalkved. Vedhæng snoede sig også derhen, og vinstokke kom der, sammen med elme, der klædte sig rigt i vinløvets ranker, 100~~

5. Pyramus og Thisbe

Ovids Metamorfofer 4. sang
vv. 55-166 (s. 95-99)

10

fabler; skal hun fortælle om Dercetis, pigen fra Babel,
som Palæstinas beboere tror blev forvandlet og skællet
for som en fisk at svømme omkring i de plumrede vande?

45

15

Eller hvordan hendes datter fik fjer og levede resten
af sine dage som due med rede i kalkede tårne?

20

Eller hvorledes Najaden med kvad og fortryllende urter
heksed matroser til målløse fisk før der skete det samme
med hende selv?

50

Eller også om træet der før havde hvide
frugter, men siden fik sorte fordi de blev farvet af blodstænk?
Jo, det er den det skal være! Og så er den ikke fortærsket!
Altså begynder hun sådan (og tenen snurrer imedens):

25

PYRAMUS OG THISBE

"Thisbe og Pyramus, han den flotteste fyr af de unge,
hun den dejligste glut af alle Østerlands piger,
boede dør om dør i den stad som Semiramis siges
at have bygget og kranset med vældige mure af teglsten.

55

30

Da de var naboer sås de, og dermed begyndte det hele.
Kærlighed blev det så til, og de to ville gerne forloves,
men deres fædre forbød det. Dog kunne de ikke forbyde
kærlighedsluen at flamme i begge de to unge hjerter.
Ingen ved noget. De taler med blikke og tegn, og jo mere
skjul der må lægges derpå, des hedere blir deres elskov.

60

35

Der var i muren imellem de huse de havde, en lille
sprække, som stammede helt fra dengang muren blev bygget.
Årene gik, og ingen så fejlen; først *I* lagde mærke
til den – hvad ser ikke elskov! – og gjorde den til en passage
for jeres stemmer. Igennem den nåede blot ved en hvisken
søde forelskede ord fra den ene frem til den anden.

65

40

Ofte, når Thisbe var her og Pyramus dér, og de kunne

70

høre hinanden sukke forelsket, måtte de sige:
'Grusomme væg! Hvorfor skiller du to der elsker hinanden?
Var det så slemt, om du lod os nyde den fulde forening,
eller, hvis det er for galt, at du lod vores kys slippe gennem! 75
Ikke fordi vi ikke må takke dig for at der dog er
vej for kærlige ord til hinandens elskede øre!'

Således lød deres klage på hver sin side af muren
til det blev sent, og de sagde godnat og kyssede væggen
hver på sin side med kys som dog ikke kom frem til den anden. 80

Morgenstunden der fulgte, jog nattens stjerner fra himlen,
duggen på græsset forsvandt for solens varmende stråler.
Begge tar plads som sædvanlig, og hviskende klager de længe
før de omsider beslutter sig for at forsøge i nattens
stilhed at stjæle sig ud og narre slaven ved døren 85
og slippe ud af byen med alle dens gader og huse.
For at de ikke går fejl af hinanden derude på landet,
enes de om at mødes ved Ninus's grav, under træet.

Dér stod nemlig et træ med en fylde af snehvide frugter
på sine grene, en morbær der rejste sig over en kilde. 90
Aftalen sluttes – og dagen blir lang før solen omsider
synker i bølgen af havet og natten stiger af samme.

Døren går på sit hængsel, og Thisbe smutter på snild fod
ud gennem mørket, uden at ses, med et slør for sit ansigt,
kommer til graven og sætter sig ned under træet som aftalt. 95
Kærlighed gav hende mod.

Men se, dér kommer en løve,
blodig af flænsede okser omkring sine frådende kæber,
for at få stillet sin tørst i kildens kølige vande.
Thisbe så den på afstand i månens lys. Og på skræmt fod
tyr Babylonierinden da ind i en buldermørk hule. 100
Men på sin hovedkulds flugt har hun tabt sit hovedlin bag sig.

Løven stiller sin grådige tørst med slubrende slurke,
men på sin vej tilbage til skoven ser den tilfældigt
sløret og flænger med blod på sin tand den florlette silke.

Pyramus kom lidt efter og så da rovdirets poter
tydeligt tegnet i støvet og blegnet i hele sit ansigt,
fandt så sløret, flænget og blodigt på jorden, og råbte:

‘En nat bliver da to forelskedes skæbne! Af hvilke
Thisbe alene var den der fortjente at frydes ved livet!’

Skylden har jeg! Din stakkel, din død er det mig der har voldt dig –
mig som har bedt dig komme om natten til rædsomme steder
uden at være der først! Kom, alle I løver der jager
her under klippen, og riv mig i stykker med grådige tænder!
Æd dette hjerte som sidder i brystet på denne forbrøder!

Dog, det er fejlt kun at ønske sig død!’ Så tager han Thisbes
slør i sin hånd og begiver sig hen til det træ de har aftalt,
kysser det med sine læber og væder det i sine tårer
medens han siger de ord: ‘Drik også blodet fra mit bryst!’

Dermed drog han sit sværd af skeden og stak det i livet,
og trak det ud med det samme igen af den rygende vunde.
Døende lå han på jorden, og blodet sprøjtede i vejret,
som når et blyrør er tæret og sprunget, og vandet så kommer
hvislende ud af et hul der er næsten usynligt, og sprøjter
hvæsende tværs gennem luften i lange pulserende stråler.

Morbærrens frugter bestænkes af blod, og de modne blir sorte,
medens de bær der er ved at modnes på grenene, farves
purpurrøde af blodet som roden suger af jorden.

Thisbe er bange endnu, men hun vil ikke skuffe sin elsker,
vover sig frem og søger ham både med øje og hjerte,
opsat på at fortælle hvor stor en fare hun var i.

Stedet fandt hun og træet. Og formen på det er rigtig,
bærrenes farve forkert. Måske er det ikke det rette.

Pludselig ser hun en krop der vælter sig rundt i en blodpøl
nede på jorden. Hun standser og bliver så bleg som en buksboms
gullige ved og fornemmer et gys – som når vandet på havet 135
kruses og kreppes når ilingers pust bestryger dets flade.

Men da hun efter en stund kan se det er ham som hun elsker,
slår hun sig på sit uskyldige bryst med lydelig klage,
flår sig i håret og kaster sig ned på sin døende elsker,
fylder hans sår med sin gråd og blander hans blod med sin tåre, 140
fæster et kys på hans iskolde kind og råber i smerte:

‘Pyramus! Hvad er den gru der med ét har taget dig fra mig?
Pyramus! Svar! Det er Thisbe, din allerkæreste Thisbe!
Hør dog min kalden! Slå øjnene op! De er lukket og trætte!’
Pyramus åbnede ved lyden af Thisbes navn sine øjne, 145
tynget af døden. Han så sin Thisbe – og lukkede dem atter.

Men da hun så sit slør og hans sværd der var draget af skedens
elfenbenshylster, råbte hun: ‘Ak! Din hånd og din elskov
endte dit liv. Men er *min* hånd svag, til *det* har den styrke!
Kærlighed skænker mig kraft til at støde mig sværdet i hjertet. 150

Jeg går i døden med dig og skal kaldes den stakkel der både
voldte og fulgte dig i den. Og vi, som elskede hinanden
indtil døden os skilte, skal end ikke skilles af døden!

Jer, I usalige fædre, min egen og Pyramus’ også,
beder jeg vise respekt for vort sidste ønske på jorden 155
og ikke misunde os som kærligheden og døden
sådan forened, at hvile i selv samme urne i graven.

Du i hvis skygge der nu så sørgeligt ligger et enkelt
lig, men om lidt et til, bevar du for altid et minde
om vores blod og behold den sorte begravelsesfarve 160
på dine bær til erindring om to der fulgtes i døden!’

Dermed satte hun sværdet for brystet og styrtede sig i det,

hedt som det stadigvæk var af blodet fra Pyramus' hjerte.

Guderne rørtes af bønner og også de unges forældre:
Farven på morbærrens frugter er sort når de er blevet modne, 165
og de to elskendes aske fandt hvile i selv samme urne."

VENUS OG MARS

Her var hun færdig med sin historie; men efter en pause
tager Leucónoë fat. Hendes søstre lytter i stilhed:

"Selv den gud der med sit planetlys varmer alverden,
Solen, blev bytte for elskov. Og det fortæller jeg her om. 170
Det var den gud man fortæller der først så Mars's og Venus'
ægteskabsbrud; thi det er den gud der er først til at se alt.

I sin forargelse går han til manden, sønnen af Juno,
fortæller ham både at han bedrages og hvor. Og Vulcanus
tabte næse og mund og den hammer han havde i hånden. 175

Og med det samme smeder han tynde lænker af bronze,
laver et net og en ruse som ingen kan se med sit øje.
Selv den fineste silke, ja selv en edderkops fangstnet
oppe ved loftet var ude af stand til at måle sig med det.
Fælden monteres så den går i ved den mindste berøring 180
og rettes til så den passer på dobbeltsengen derhjemme.

Og da så fru'en og hendes galan ville hygge sig i den,
blev de ved mandens opfindsomme trick forenet i denne
nye slags lænker i samme sekund de favned hinanden. 155

Guden fra Lemnos åbnede da straks sin elfenbensfløjdedør
og lukkede guderne ind. Der ligger de, skammeligt bundet. 185

En af de muntre guder bemærker han nok kunne lide
at gøres *sådan* til grin; og guderne lo, og i lang tid
talte man ikke om andet end dette på hele Olympen. 160